

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת שלי טל מירון

3201/25/פ

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון – איסור הפליית מחירים בשל מגדר), התשפ"ג–2023

הוספת סעיף 1ב17 1. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א–1981¹, אחרי סעיף 17ב יבוא:

"איסור הפליית 1ב17. (א) עוסק לא יקבע מחיר שונה לטובין או מחירים בשל מגדר לשירותים זהים או דומים בשל רקע מגדרי.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם אם הסיווג המגדרי נעשה במשתמע, על ידי אריזות, תיוג או צבעים המיועדים לסמן הבדל מגדרי."

דברי הסבר

הפליה על בסיס מגדרי היא הנוהג להציע שירותים ומוצרים זהים או דומים לגברים ולנשים במחירים שונים כאשר עלות הפקת המוצרים והשירותים היא זהה. מבדיקות שנעשו בישראל עולה כי בשליש מהמקרים מחירים של מוצרים בגרסה "נשית" גבוה יותר מאותם מוצרים בגרסה ה"גברית". הממצאים הללו עולים בקנה אחד עם מחקרים שכבר נעשו בעולם והגיעו למסקנה דומה, לפיה מוצרי צריכה הממותגים כמיועדים לנשים יקרים מאלה המיועדים לגברים. הממצאים האלה, שחוקרי צרכנות בעולם כבר כינו אותם בשם "המס הוורוד", קיבלו חיזוק משמעותי ב-2015 ממחלקת הצרכנות של עיריית ניו יורק (Department of Consumer Affairs) שלאחר בדיקה מקיפה קבעה כי קיים "תמחור מגדרי". במחקר נבדקו מחיריהם של 800 מוצרים בעלי גרסאות "נשיות" ו"גבריות", ונמצא כי ב־40% מהמקרים הגרסה "הנשית" הייתה יקרה יותר רק כי המוצר ורוד, ממותג בדמות נשית או פונה לנשים במוצהר. הבדיקה כללה מוצרים שהגיעו מ-90 קמעונאים שונים, באינטרנט ובחנויות. בפילוח לפי קטגוריות נמצא כי נשים משלמות בממוצע 7% יותר על צעצועים, 4% יותר על בגדי ילדים, 8% יותר על בגדי מבוגרים, 13% יותר על מוצרי טיפוח אישי ו-8% יותר על מוצרים לקשישים או מוצרים הקשורים לבריאות.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

בערים ובמדינות שונות בארה"ב כבר קיימת חקיקה האוסרת על הפליית מחירים על רקע מגדר. לפיכך, מוצע לקבוע כי עוסק לא יקבע מחיר שונה למוצר או שירות זהה או דומה למוצר או שירות אחר בשל היותו מיועד למגדר אחר.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/5720/20 ; פ/765/23), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/163/24), על ידי חברת הכנסת מיכל רוזין (פ/1916/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/1979/25).

הצעת החוק זהה לפ/1979/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י' באייר התשפ"ג (01.05.2023)